

זרע שמשון

פנינים יקרים וקצרים מתורת הגאון המקובל חסידא קדישא הרב מוה"ר שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זלה"ה
מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון' נלב"ע ו' אלול תקל"ט ומקום קברו לא נודע
שהבטיח שכל הלומד בספריו יזכה לישועות ונפלאות בבני חיי ומזוני

זרע שמשון הלימוד שמשפיע ישועות

פרשת בהר-בחוקתי תשפ"ו

626

אמרות שמשון

היצר הרע קונה את האדם למעשה ידיו אך לא לגופו

וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגֵּרִים עִמָּכֶם מִמֶּה תִּקְנֶנּוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר עִמָּכֶם אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְּאַרְצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְאַחֲזָה (כה, מה): בגמרא (גיטין לו, ב) למדו ממה שכתוב 'וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגֵּרִים עִמָּכֶם מִמֶּה תִּקְנֶנּוּ' שרק ישראל קונה עבד מוכר לגופו שיהיה שלו לגמרי, אך גוי קונה מגוי רק למעשה ידיו אולם אינו נעשה שלו לגמרי. וגם מישראל הוא יכול לקנות עבד למעשה ידיו, בין בכסף ובין בחזקה, כמו שכתוב (במדבר כא, א) 'וַיֵּשֶׁב מִמֶּנּוּ שִׁבִּי'.

וַיֵּשׁ לְדֹרוֹשׁ לִימּוּד זֶה לְמַלְחַמַת הַיֵּצֵר, שהיצר הרע נקרא נכרי כמו שאמרו בגמרא (שבת קה, ב) איזהו אל זר שהוא בגופו של אדם, הוי אומר זה יצר הרע. וכמו שנכרי קונה ישראל למעשה ידיו, כך היצר הרע קונה ישראל למעשה ידיו, בין בכסף והיינו תאוות העולם הזה, ובין בחזקה שהרשעים מוחזקים לחטוא ומחמת כן מרגישים כמו שהותרה להם ואינם שבים. אבל אינו קונה אותו לגופו שאינו נעשה שייך ליצר, והאדם צריך לתת בעל כרחו דין וחשבון לפני הקב"ה על כל מעשיו, וזה מה שאמר הפסוק 'כִּי עַדִּי הֵם וְכוּ' לא ימכרו ממכרת עבד' שהקב"ה אינו רוצה שגוי יקנה ישראל לגופו שהרי היהודי עבד ה' הוא, וכך היצר הרע אינו קונה את האדם לגופו אלא הוא כמו שבאי כמו שכתוב 'וַיֵּשֶׁב מִמֶּנּוּ שִׁבִּי'.

וּלְפִי זֶה יוֹבֵן מְדוּעַ אִמְרַי הַנִּבְיָא (ירמיה ג, יד) 'שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבְבִים' וְלֹא אִמְרַי 'רְשָׁעִים', לומר שלא תחשבו להיות קנים ביד היצר הרע לעולם, אלא אתם 'שׁוֹבְבִים' מלשון 'שׁוֹבְבִים' בידו, ולכן תדאגו לפדות את עצמכם מיד שונא ושׁוֹבוּ אֵל ה', ומשמים יסייעו בידכם להינצל ממונו ש'האב לטהר מסייעים אותו'. (זרע שמשון פרשת בהר אות ג)

על ידי לימוד התורה ניצולים מכל חולי

אִם בַּחֲקֹתֵי תִלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם (כו, ג): המדרש (ויק"ר לה, א) על הפסוק 'אִם בַּחֲקֹתֵי תִלְכוּ', מביא את הפסוק בתהלים (קט, נט) 'חִשְׁבֵּתִי דְרָכִי וַאֲשִׁיבָה רִגְלִי אֶל עֲדוּתֵיךְ', אמר דוד המלך ריבונו של עולם, בכל יום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני אני הולך, והיו רגלי מביאות

ניצוץ מוסר
"אם תרצה שמן השמים יסייעוך במחשבתך לברור היותר טוב או לילך בדרך היותר טובה, צריך שתהיה המחשבה וזה וטוהרה ולשם שמנים לגמרי, וזהו 'אל תטימין ושמאל' לא תחשוב בשכר הגן עדן שהוא לצד ימין ואף לא לעונש הגיהנם שהוא לשמאל, אלא 'הסר רגלך מרע' הרחק עצמך מדרך הרע כשביל שהוא רע ושנא לפני המקום, והתקרב לדרך הטובה לפי שהיא טובה ואחובה לפני המקום". (פרשת בחקותי אות א)

פנינה קצרה

העצה לקיום כל המצוות וזהירות מן העבירות

אִם בַּחֲקֹתֵי תִלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם (כו, ג).
יש לדקוק מדוע נכפל בברכות שלוש לשונות 'אִם בַּחֲקֹתֵי תִלְכוּ', 'וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ', 'וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם'. ויש לפרש שפסוק זה מורה מה יעשה האדם שעל ידי כך יקיים המצוות בשלימות וינצל מן העבירות. שישנא את העבירות ויכיר מהם וזהו 'אִם בַּחֲקֹתֵי תִלְכוּ', יאהב את המצוות וזהו 'וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ', שמירה מלשון המתנה וציפייה, שיתמלא אהבה למצוות ויצפה לקראתם, ואז בוודאי יתקיים 'וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם', כי על ידי אהבה למצוות מקיים את כולם כראוי, ועל ידי שנאה לעבירות לא יכשל בהם לעולם.
(זרע שמשון פרשת בחקותי אות ג)

אותי לבתי כנסיות ובתי מדרשות. וצריך להבין מדוע הביא המדרש את ענין זה על 'אִם בַּחֲקֹתֵי תִלְכוּ'.
וַיֵּשׁ לְתֵרֵץ שהמדרש בא ליישב שאלה בפסוק זה, מדוע נאמר תיבת 'אִם' על 'בַּחֲקֹתֵי' ובהמשך נאמר 'וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ' בלי תיבת 'אִם', ואילו בתוכחות נאמר 'וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ' ונאסו ואם את משפטי תגלע נפשכם. וכדי ליישב דקדוקים אלו הביא המדרש מה שאירע לדוד שהיה צריך מצד הטבע ללכת למנוחה כדי לקיים 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם' כדרך המלכים שעושים כן כדי לא לבוא לידי חולי מרה שחורה מחמת טרדות המלוכה, אך הוא השיב את רגליו לבית המדרש, ובזכות לימוד התורה ניצל גם מחולי שראוי לבוא לפי הטבע וכפי שאמרו בגמרא (ברכות ה, א) כל העוסק בתורה יסורין בלדן ממנו.

וְזֶה בִּיאור הפסוק 'אִם בַּחֲקֹתֵי תִלְכוּ' ותהיו עמלים בתורה, אני מבטיח לכם ש'את מצוותי תשמרו' רומז לכך שעל ידי לימוד התורה נחשב כמי שקיים את המצוה ששקול כנגד כל המצוות, והיינו מצות ונשמרתם מאד לנפשותיכם, שעל ידי לימוד התורה ניצל מכל חולי, כמו שהיה לדוד שהלך לבית המדרש וניצל מכל החוליים שהיו ראויים לבוא עליו, לא הוצרך ללכת לבתי מנוחה ועיגונים וכדו', ומעלה עליו הכתוב כאילו קיים מצות 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם' דשקולה כנגד כל המצוות. (זרע שמשון פרשת בחקותי אות א)

חמשה ימים יכול אליהו לבוא לבשר על הגאולה

'וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכֹר וְהָאֶרֶץ אֲזָכֹר' (כו, מג): ברש"י מחז"ל בחמשה מקומות נכתב מלא ואליהו חסר, בחמשה מקומות יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו. צריך להבין מדוע דוקא חמשה פעמים.

יש לבאר הטעם שלקח יעקב דוקא חמשה פעמים, לרמז לו על חמשה ימים בשבוע שיוכל לבוא ולבשר את בשורת הגאולה לישראל, ולא ביום שישי ובוים שבת קודש, כמבואר בגמרא (עירובין מג, ב) שמובטח להם לישראל שאין אליהו בא בערבי שבתות. ולמי שסובר שיש תחומין למעלה מעשרה, אף בשבת אינו יכול לבוא. [וראה עוד בדברי רבינו בהרחבה בטעם שלקח יעקב כמשכון לפרעון דוקא את האות וא"ו]. (זרע שמשון פרשת בחקותי אות ד)

לומדים זרע שמשון
חזק! חזק!
לימוד יומי קבוע קל ונגיש
להשיג כלל חנויות הספרים

מחזור מוקטן ומחזור מוגדל

תורמים ווראים ישועות אל תחמיצו!

שמות התורמים יתברכו
אצל גדולי הדור שליט"א
בשעת לימודם
בספר זרע שמשון.

הספר שמוחלל פלאות.
אלפים נושעו בהבטחתו.
02-80-80-500
05271-66450
347-496-5657
<https://www.zereshamshon.co.il/donation/>

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

לעילוי נשמת

האשה הצדקנית
דורה בת אסתר
ע"ה
נלבית י"ח תשרי תשפ"ו

מזכה הרבים ועוסק
בצדקה וחסד לרוב
רבי ניסים בן שרה
ז"ל מוגרבי
נלבית י"ג סיון תשפ"ה

עובר ה' ומזכה הרבים
רבי בנימין בן
חביבה יוספה שרה
שרגו זצ"ל
נלבית י"ג תשרי תשפ"ו

האשה החשובה
מרת גענענדל בת
פסח ע"ה
נלבית כ"ג תשרי תשפ"ה

האשה החשובה
מרת לאה
ב"ר יצחק ע"ה
נלבית כ"ג תשרי תשפ"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

ברכות וישועות

אביגדור בן מלכה
והגות שרה חנה בת
בלהה אבא
חינוך חרדי שירת כל ימיו
נפטר בשבוע

ברוך צבי ניסים
בן שושנה לאה
שיצא פשוט בלבו ובחן ופיו
המסתובב והחן והפיו ימיו
וקרה פשוט נפשו בלבו ובחן
נפטר בשבוע

מרחיב בן רחל
לשעז כח ונחלה חרלה כל ימיו
ואשר נשפוט פיות קרובים שפוט
אשר לו ופיו פשוט כל ימיו ופיו
המסתובב והחן והפיו ימיו

אשר אנשיל דוד
הלוי בן גילי

שרה שרון בת סופיה
ויכבד ג' ויבנה בת
מירב תמר - חיימה
בן סופיה - אוראל
משה בן לימור
שלום בן גילי
חינוך חרדי שירת כל ימיו
נפטר בשבוע

ניתן להקדיש לזכות ולברכה ולעילוי נשמת

כל התרומות למען
קיום בקשת המחבר
ורבינו הלומדים

מתוך דברי עמוד ההוראה זקן
הפוסקים מרן הגאון הגדול
רבי משה שטרנבוך שליט"א:

"קיום בקשת הצדיק זה דבר גדול, יבורכו כולם בכרכותיו, ימלא ה' כל משאלות לבם לטובה. גם נשים יכולות ללמוד כיון שמביא יראת שמים. גם המסייעים בממון שגורמים ריבוי הלומדים בזרע שמשון בכלל הברכה".

פרק ה משנה ו

שבעה דברים בגלם ושבעה בחכם, חכם אינו מדבר בפני מי שהוא גדול ממנו בחכמה ובמנין וכו' ואינו נבהל להשיב וכו' וחלופיהן בגלם:

כל אדם בתחילה גולם ומתקן את עצמו ונעשה חכם
יש לדקדק בדברי התנא שפתח 'שבעה דברים בגולם ושבעה בחכם' והתחיל למנות את כל מעלות החכם ולבסוף סיים שוב וחלופיהן בגולם, ולכאורה בתחילה היה די לומר שבעה דברים בחכם, ובסוף לסיים וחלופיהן בגולם.
ויש לתרץ בהקדים דברי הרמב"ם שהגולם עדיף מעם הארץ ומהבור, כי יש לו מעלת המידות ומעלות שכליות, אלא שלא נשלם לגמרי בחכמתו ובמידותיו, והחכם כבר נשלם. שכל מי שנעשה חכם בתחילה היה גולם אלא שהשלים עצמו מעט מעט עד שנעשה חכם. ומבואר שיש שני מיני גולם, יש גולם שהולך ונשלם בחכמתו ובמידותיו ולבסוף נעשה חכם. ויש גולם שאין לו שכל להכיר את פחיתותו ואינו מנסה להשלים ולתקן את עצמו, ונשאר גולם לעולם.
ולפי זה יובן כפילות לשון התנא, שבתחילה הזכיר יחד שבעה דברים בגולם ושבעה בחכם, לומר שבתחילה כל אדם קודם שנשלם ונעשה חכם הוא גרוע באלו השבעה דברים, אולם אין זה גריעות ממש משום שכן סדר העולם להיות בתחילה גולם ואחר כך להיות חכם, ובכל יום ויום מתקן עצמו בשבעה דברים אלו שמכיר בהם שהם של גולם, וכשנעשה חכם הוא מושלם בכולם. ולכן מנה התנא מיד את אותם של חכם אף שפתח ואמר שבעה בגולם. אך לבסוף סיים התנא וחלופיהן בגולם כנגד הגולם שאינו מתקן את עצמו, שעושה אותם במזיד ואינו רוצה להיזהר בהם כלל, וזוהו הוא ממש חילוף החכם שזוהר ומתקן עצמו בדברים אלו והוא אדרבה אינו רוצה להיזהר בכך.

חכם שלא הגיע לשני הוראה אך שווה בחכמה לחכם העיר, האם יכול להורות

יש להתבונן במה שמצינו במפרשי המשנה יש שגורסים חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו בחכמה ובמנין, ויש שאינם גורסים ובמנין, ויש להבין במה נחלקו.
ויש לבאר שזה תלוי במחלוקת הראשונים שהובאה בש"ך (י"ד סימן רמב סק"ג) בענין חכם ששווה בחכמה לחכם העיר האם יכול להורות, דעת רש"י שיכול להורות אפילו אם הוא לא הגיע לגיל ארבעים שנה שהוא שנות הוראה. ודעת התוספות, שכל זמן שלא הגיע לשני הוראה אינו יכול להורות, אך אם הוא גדול בחכמה מחכם העיר יכול להורות אפילו שלא הגיע לשני הוראה.
ולפי זה יתבאר שהגירסא שלנו היא כשיטת התוספות, ואמר התנא 'חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו בחכמה' אך אם הם שווים בחכמה יכול להורות, ובתנאי שיהיה 'ובמנין' שהגיע לשני הוראה. אך הגורסים 'בחכמה' בלבד, סוברים כדעת רש"י שכששוים שווים בחכמה יכול להורות, גם אם לא הגיע לשני הוראה.

לעילוי נשמתו ולהפצת תורתו

מהנעשה והנשמע

ספר 'תולדות שמשון' על מסכת אבות ספרו הראשון של רבינו זלה"ה

מנהגם של ישראל בשבתות אלו להגות בחיבות בלימוד המוסרים שבמסכת אבות, אנו פונים בקריאה של חיבה וחובה לרבות עמך ישראל בכל מקום שהם, אברכים ובעלי בתים, מגידי שיעורים, דרשנים, ראשי קהילות ורבנים לשלב בלימודיהם את לימוד הספר הנפלא והמסוגל 'תולדות שמשון' שחיברו רבינו הקדוש בעל זרע שמשון רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זלה"ה, אשר גם בהקדמת ספר זה קבע המחבר ברכות והבטחות לכל העושים עמו חסד אשר ילמדו בחידושו, ובכך יהיו הדברים לזכות ולברכה עבורם ועבור כל שומעי לקחכם. **ספריו מחוללים פלאות וכפי שאלפים מעידים על שזכו להיושע בכוחו ובזכותו.**

להלן נצטט קטע קצר מתוך דבריו הנלהבים של הגאון הצדיק רבי שמעון פראג שליט"א אשר מתייחס למעלת הלימוד בספר הקדוש והמסוגל תולדות שמשון ומעיד על התועלת העצומה בגשמיות ורוחניות שניתן להשיג בלימוד זה: "אני ממליץ לכל בית כנסת, לכל קהילה, לפתוח שיעורים בספר 'תולדות-שמשון' על פרקי אבות, בפרט בימי הקיץ בשבתות אחר הצהריים, כולם זקוקים לישועות, יש הרבה צרות לא עלינו, וצריכים הרבה סייעתא דשמיא, על כן יש צורך לחזק את הלימוד בספר, בכל שכונה ובכל קהילה, לקחת מגיד שיעור טוב, שהכין ולמד את המאמרים של רבינו, וכך פשוט לשבת ולהגות בדברי תורתו, בעיון, בהתמדה, במתיקות, יש כאן גם עולם הזה וגם עולם הבא, גם ישועות וגם רוממות הנפש. בין פירושי הנפלאים של רבינו משולבים הרבה דרכי מוסר ויושר, הדברים מאירים ושמחים".
"לפני כמה שנים הקמנו שיעור בירושלים ברחוב אביננד בבית פרטי בשבת אחר הצהריים, היו שם הרבה תלמידי חכמים שהשתתפו מידי שבוע בשבוע, והמעניין הוא, שכולם סיפרו במשך השנה ההיא, שראו ישועות בכל מיני דברים, כל מיני קשיים שהם סבלו מהם פשוט נעלמו, אכן כדאי רבינו שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל לסמוך עליו בשעת הדחק! **אני בטוח שכל מי שיקים שיעורים יודה לי על כך.**"

מוקד זרע שמשון: 02-80-80-500 לקבלת הגליון לשלוח למייל: zera277@gmail.com או באתר: https://www.zerashimshon.co.il/donation

יוצא לאור ע"י זרע שמשון ע"ר 580624120 ארה"ק הרב ישראל זילברברג 05271-66450

ארה"ב הרב מנחם בנימין פאשקס: 347-496-5657 mbpaskesz@gmail.com 1645 48 ST Brooklyn NY 11204 Zera Shimshon C/O B Paskesz

ניתן להשיג את הספר 'זרע שמשון'
בארה"ק: 05271-66-450
בארה"ב: 347-496-5657

ניתן לשלוח תרומות והנצחות לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגליונות והספרים

ניתן להפקיד בבנק מרכנתי (17)
סניף 635 מ.ח. 71713028 ע"ש זרע שמשון
כמו"כ ניתן לתרום בכרטיס אשראי

זכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומזוני וכל טוב סלה כהבטחתו בהקדמת ספריו